

UPPFÖRANDEKOD

LINKÖPINGS BASKETKLUBB

Innehåll

Varför behövs en uppförandekod?	3
Vilka omfattas?	3
Struktur uppförandekoden	3
Överträdelser och konsekvenser	3
Förhållningssätt	4
Hit kan du vända dig	5
Alkohol	6
Diskriminering	6
Doping	7
Droger	7
Jäv	8
Korruption	9
Mobbning/kränkande handlingar	10
Orosanmälan	11
Rekrytering och anställning	11
Relationer	11
Sexuella kränkningar, trakasserier och övergrepp	12
Trafiksäkerhet	13
Revision av uppförandekod	13

Varför behövs en uppförandekod?

Svenska Basketbollförbundet (SBBF), Basketbolldistriktförbund (BDF) och föreningar (IF) har som uppgift att möjliggöra för barn, ungdomar och vuxna att kunna träna och tävla i basket i organiserad form på olika nivåer. Det betyder att SBBF, BDF och IF måste skapa miljöer där barn, ungdomar och vuxna i hög grad ska kunna – och vilja – utvecklas som basketspelare och människa, oavsett om de spelar för att vara med sina kompisar eller siktar på en internationell proffskarriär.

För att skapa bra miljöer har de flesta organisationer en värdegrund nedtecknad. En värdegrund kan sägas vara *ett kollektivs gemensamma etiska grundvalar eller värderingar*. En uppförandekod (från engelskans *Code of Conduct*) är ett urval av riktlinjer för hur en organisation vill bedriva sin verksamhet, och hur människorna i den bör bete sig mot varandra – eller inte bete sig mot varandra - för att värderingarna ska ta sitt uttryck i praktiken.

Vilka omfattas?

Den här uppförandekoden omfattar:

- coacher i föreningen
- förtroendevalda i styrelsen
- medlemmar i kommittéer och utskott
- uppdrags-/projekt-/eller tillsvidareanställd på kansliet

Struktur uppförandekoden

Punkterna ligger i bokstavsordning och alltså inte i prioritetsordning. Under vissa punkter ligger en beskrivning av konsekvenserna om man agerar på ett sätt som strider mot uppförandekoden. För de punkter som saknar en beskrivning gäller de generella riktlinjer för överträdelser och konsekvenser som beskrivs nedan.

Överträdelser och konsekvenser

Alla händelser där brottsmisstanke finns ska polisanmälas och de personer som delges misstanke ska stängas av från verksamheten tills dess att utredning är klar. Därefter görs en bedömning av utredningen av föreningens ordförande tillsammans med övriga förtroendevalda.

Alla föreningar är skyldiga att begära in ett begränsat utdrag från belastningsregistret för alla som kommer i kontinuerlig kontakt med barn och ungdomar. Registerutdraget måste ledaren själv beställa från Polisen¹ och visa upp för ansvarig verksamhetsledare.

Personer dömda för grova brott kommer inte att vara aktuella för uppdrag inom föreningens verksamhet.²

Vid överträdelser mot uppförandekoden kommer en bedömning göras från fall till fall av föreningens ordförande tillsammans med övriga förtroendevalda. Om det handlar om anställd personal, är det den med personalansvar som ansvarar för bedömningen.

Upprepade förseelser där ett mönster framgår kan komma att innebära att en person inte längre kan vara aktuell för uppdrag inom föreningens verksamhet.

I de fall där misstanke om missbruksproblematik och/eller psykisk ohälsa finns kommer föreningen att ta hjälp av RF och/eller andra samhällsfunktioner och ideella aktörer för att ge stöd och hjälp till personen i fråga.

Förhållningssätt

Det är viktigt med en ömsesidig respekt mellan spelare och coach, medarbetare och chefer, personal och förtroendevalda när det gäller utveckling. Om du som coach, chef eller förtroendevald förväntar dig att spelarna/medarbetarna/personalen ska ha en vilja att utvecklas och göra sitt bästa, behöver du i lika hög grad vara nyfiken och utveckla din egen kompetens som ledare.

Som coach/chef/förtroendevald kan du initiera en lärandekultur, d v s en kultur där viljan att hela tiden göra varandra bättre finns och där samtal och reflektion kring sin egen och andras utveckling är ett naturligt och positivt inslag i vardagen.

Kom ihåg att du som coach, kollega, förtroendevald och medmänniska är ansvarig för att bidra till att skapa miljöer där människor känner sig välkomna, trygga och kan utvecklas optimalt. Det gäller oavsett om det är i en baskethall, kurslokal, på kansliet, i styrelserummet eller i andra sammanhang knutna till föreningen. Om det finns diskriminerande faktorer eller

¹ <https://polisen.se/tjanster-tillstand/belastningsregistret/ovrigt-arbete-och-kontakt-med-barn/>
<https://www.rf.se/contentassets/235dcf2eb2c04819b625c4f2511b877e/lathund-registerutdrag-if.pdf>

² Begränsat registerutdrag visar om en person blivit dömd för grova brott: mord, dråp, grov misshandel, människorov, samtliga sexualbrott, barnpornografibrott eller grovt rån.

ageranden som du själv inte kan göra något åt, uppmärksamma det för den verksamhetsansvarige (klubbdirektör eller motsvarande) eller till föreningens styrelse.

Vid allvarliga missförhållanden anmäl direkt till RF:s visselblåsartjänst.³

Vi tar lika stor hänsyn till fysisk som psykisk hälsa hos spelare och medarbetare, och ser till att ha kunskap om tidiga signaler på ohälsa, samt kännedom om handlingsplaner vid ohälsa.

Fysisk och psykisk ohälsa är något som kan drabba alla, det är helt okej att både må dåligt och att våga be om hjälp. Vi måste våga fråga, lyssna och vara medmänniskor för en person som inte mår bra.⁴

Hit kan du vända dig

Har du funderingar, synpunkter eller behöver stöd – vänd dig till den verksamhetsansvarige (klubbdirektör eller motsvarande) eller till föreningens styrelse. Du kan också vända dig till SBBF:s generalsekreterare eller ordförande. Den som har en anställning kan även vända sig till facket.

RF har genom initiativet Trygg Idrott inrättat en idrottsombudsman samt en visselblåsartjänst. Via Trygg Idrott finns även Idrottsrörelsens uppförandekod, policydokument mot sexuella övergrepp och trakasserier, samt vägledning i hur idrottsrörelsen skapar trygga miljöer.⁵ Stöd kan man också få via BRIS – Barnens rätt i samhället. BRIS har en stödlinje för

³ <https://report.whistleb.com/sv/riksidrottsforbundet>

⁴ Stödfunktioner finns att hitta här:

<https://utbildning.sisuidrottsbocker.se/sisu/generell/idrottspsykologi/upp-upp-vi-lyfter/>

⁵ <https://www.rf.se/Tryggidrott/>

<https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/policies/policy-och-handlingsplan-mot-sexuella-trakasserier.pdf?w=900&h=900>

<https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/rfs-verksamhet/idrottsrorelsens-uppforandekod.pdf>

<https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/ovrigt/skapa-trygga-idrottsmiljoer.pdf>

idrottsledare på telefonnummer 077-44 000 42 och en för barn, telefonnummer 116 11.

Alkohol

Att erbjuda en trygg miljö är det mest grundläggande för oss som förening. Därför finns det restriktioner kring alkoholintag i samband med verksamhet knuten till föreningen.

Ledare för barn och ungdomar under 18 år

Alkohol får aldrig förtäras i samband med verksamhet för barn och ungdomar under 18 år.

Förtroendevald, ledare, funktionär, uppdrags-/eller tillsvidareanställd

I all verksamhet och vid alla evenemang där man representerar föreningen som spelare, förtroendevald, ledare, funktionär, uppdrags-/eller tillsvidareanställd - får inte mer än två glas vin eller öl förtäras.

Var och en tar ansvar för sin egen konsumtion, men ombeds samtidigt att agera om någon annan som representerar föreningen uppför sig på ett stötande eller berusat sätt. Händelsen ska i så fall omgående anmälas till den verksamhetsansvarige (klubbdirektör eller motsvarande) eller till föreningens styrelse.

Alkohol serveras aldrig till personer under 18 år eller i deras närvaro.

Överträdelse från uppförandekod gällande förtäring av alkohol kommer att hanteras av den verksamhetsansvarige (klubbdirektör eller motsvarande) eller till föreningens styrelse med hänsyn till eventuell missbruksproblematik. Konsekvenser för överträdelse kan innebära tillfällig avstängning från uppdrag, behandling samt permanent avslutande av uppdrag.

Diskriminering

Det är viktigt att alla som är knutna till föreningens verksamhet ständigt normkritiskt synar om det finns diskriminerande faktorer som gör att spelare, ledare, funktionärer, kollegor, medarbetare eller förtroendevalda inte känner sig välkomna eller inte kan bidra eller utvecklas optimalt på grund av någon form av diskriminering inom verksamheten. Eftersom samhället i stort gör skillnad på människor, är det extra viktigt att vi inte gör det hos oss. Alla ska både vara och känna sig välkomna.

Diskriminering enligt den svenska lagstiftningen är när någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön

- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Utöver dessa sju diskrimineringsgrunder behöver vi planera vår verksamhet så att socioekonomi inte blir en faktor som tvingar individer att avstå från att delta.

Doping

Doping i samband med idrottsutövning är förbjudet. Med doping menas de förseelser som anges i Idrottens antidopingreglemente. Den som gör sig skyldig till doping kan bestraffas enligt detta reglemente.

Mer information om förseelser och bestraffning finns här: <http://www.rf.se/Antidoping> samt att läsa om i SBBF:s antidopingpolicy <http://www.basket.se/tavling/Antidoping/>

Ansvar

Tävlingsfunktionär och ledare, eller annan som biträder idrottsutövare, är ansvariga för att:

- känna till och följa RF:s regler mot doping enligt 13 Kap RF:s stadgar, Riksidrottsstyrelsen (RS) utfärdade föreskrifter samt SBBF:s antidopingpolicy
- medverka till att dopingkontroller kan genomföras.
- även i övrigt främja en dopingfri idrott.

Idrottsutövare är ansvariga för att:

- känna till och följa RF:s regler mot doping enligt 13 Kap RF:s stadgar, Riksidrottsstyrelsen (RS) utfärdade föreskrifter samt SBBF:s antidopingpolicy.
- informera medicinsk personal om sin skyldighet att inte använda förbjudna substanser och metoder för att säkerställa att medicinsk behandling som utövaren ska undergå eller har undergått inte bryter mot RF:s regler mot doping.

Droger

Narkotika ska inte förekomma överhuvudtaget och inom svensk idrott råder nolltolerans mot narkotika.

Kännedom om narkotika i idrottssammanhang bör anmälas till polismyndighet och/eller social myndighet.

Droger som är förbjudna i Sverige, är självklart helt oacceptabelt att nyttja oavsett vad lagstiftningen säger i det land man vistas i.

Överträdelse från uppförandekod gällande missbruk av droger kommer i varje enskilt fall att hanteras av den verksamhetsansvarige (klubbdirektör eller motsvarande) eller till föreningens styrelse, i fall till fall med hänsyn till eventuell missbruksproblematik.

Konsekvenser för överträdelse kan innebära tillfällig avstängning från uppdrag, behandling samt permanent avslutande av uppdrag.

Jäv

Det är lätt att skada förtroendet för en verksamhet, men mödosamt och tidsödande att bygga upp det. Vi har därför alla ett ansvar att göra etiska val utifrån vårt uppdrag inom föreningen. En person som har uppdrag inom föreningen - anställd, förtroendevald eller annat - får aldrig missbruka sin ställning.

Jäv är en omständighet som kan rubba förtroendet för en viss persons opartiskhet i samband med hanteringen av ett ärende. När anställda och förtroendevalda handlägger och fattar beslut i ärenden ska det därför utföras på ett sakligt och opartiskt sätt.

Reglerna om jäv gäller vid all ärendehantering och riktar sig till den som på något sätt kan påverka dess utgång. I första hand gäller reglerna den som presenterar ett förslag och den som tar beslut om presenterat förslag, men även den som medverkat genom att ta fram förslag till beslut, men sedan inte är med vid den slutliga handläggningen.

En person som kan anses jävig får inte handlägga eller besluta i det aktuella ärendet. Personen har en skyldighet att meddela om jäv föreligger.

Om jäv föreligger och beslut ändå tas, kan beslutet överklagas till den verksamhetsansvarige (klubbdirektör eller motsvarande) eller till föreningens styrelse.

När är man jävig?

Klara fall av jäv är:

- om du eller någon närstående är initiativtagande eller medsökande i ärendet eller om ärendets utgång kan förväntas medföra synnerlig nytta, eller skada, för dig eller en närstående.

- när ett ärende överklagas, eller av annat skäl ska avgöras i en högre instans, och du tidigare deltagit i handläggningen i den lägre instansen.

Du kan också vara jävig om det finns någon annan särskild omständighet som skulle kunna rubba förtroendet för din opartiskhet, till exempel om:

- du är vän eller ovän med någon som är part eller intressent i ärende.
- du är ekonomiskt beroende av en part eller intressent.
- du är engagerad i saken på ett sådant sätt att misstanke lätt kan uppkomma om att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning.
- det finns en intressekonflikt eller annan omständighet som gör din eller förbundets trovärdighet kan skadas.

Försiktighetsprincipen

I all verksamhet förekommer ibland situationer som inte är självklara eller enkla att bedöma ur jävssynpunkt. Det kan finnas omständigheter som helt enkelt inte "känns bra" och som därför kan ifrågasättas.

Om förhållandet eller relationen mellan dig som tjänsteman/förtroendevald och part i ärendet utgör en intressekonflikt skulle förtroendet för dig, eller förbundet, kunna skadas även om det inte är fråga om jäv i dess formella mening.

I alla sådana fall ska en försiktighetsprincip tillämpas som innebär att det kan vara bäst att avstå från att delta i hanteringen av ärendet för att undvika att intressekonflikter kan uppstå.

Korruption

Fusk

Att tävla på lika villkor är kärnan i idrotten. Fusk är ett hot mot idrottens idé. Föreningen har nolltolerans mot fusk och strävar alltid efter att följa regelverk och bestämmelser från både SBBF, RF och FIBA för att skydda och upprätthålla Svensk Baskets integritet som idrott och förtroende för vår idrott.

Tävlingsfusk

Tävlingsbestämmelserna ligger till grund för hur vi arbetar och förhåller oss. Se mer <http://www.basket.se/tavling/bestammelser/>

Som ledare har du ansvar att känna till aktuella tävlingsbestämmelser och säkerställa att laget och aktiva uppfyller dem.

Matchfixing

Personer med uppdrag inom föreningen samt anställda får ej delta i spel på matcher där föreningens lag spelar, oavsett nivå.

RF:s Anti-matchfixing-dokument ligger till grund för hur vi arbetar och förhåller oss. Se mer:

<https://minmatch.se/sv/reglemente/>

Anmäl misstänkta fall av matchfixing via en säker länk som du når på www.minmatch.se eller ring tipstelefonen på 0703 - 00 36 63.

Mobbning/kränkande handlingar

Mobbning är ett stort samhällsproblem och förekommer självklart även inom idrotten. Alla vuxna har ett ansvar att förebygga mobbning och kränkande handlingar i verksamheten och agera när något inträffar. Särskilt viktigt är det att vi som är ledare inom föreningen också förstår hur sociala medier kan bli verktyg för mobbning och kränkande handlingar, och samverkar för att förhindra mobbning via sociala medier.

Exempel på några kränkande handlingar:

- att prata illa om eller kalla varandra fula saker
- att reta, göra miner, skratta åt eller viska om någon
- att frysa ut/osynliggöra någon
- att ljuga med ont uppsåt
- att slå eller bråka med någon
- att ta, gömma eller förstöra saker
- att skämta på någon annans bekostnad eller förlöjliga någon
- att använda sarkasm och ironi i syfte att trycka till någon verbalt

RF har genom initiativet Trygg Idrott inrättat en idrottsombudsman samt en visselblåsartjänst. På hemsidan för Trygg Idrott finns vägledning till hur idrottsrörelsen skapar trygga miljöer.⁶

-
- ⁶ <https://www.rf.se/Tryggidrott/>
 - <https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/rfs-verksamhet/idrottsrorelsens-uppforandekod.pdf>
 - <https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/ovrigt/skapa-trygga-idrottsmiljoer.pdf>
 - <https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/policies/policy-och-handlingsplan-mot-sexuella-trakasserier.pdf?w=900&h=900>

Orosanmälan

Alla som misstänker att ett barn eller en ungdom far illa bör anmäla det till socialtjänsten. Det står i socialtjänstlagen.

Personer som arbetar i hälso- och sjukvård, skolan samt i socialtjänsten är skyldiga att anmäla misstanke.

Idrottsledare och tränare är alltså inte skyldiga att anmäla, men bör alltid anmäla sina misstankar så att socialtjänsten får möjlighet att utreda om barnet/ungdomen har behov av stöd och skydd.

Mer information om orosanmälan hittar du här: www.socialstyrelsen.se/orosanmalan.

Om du är osäker på vad du ska göra, kan du först ringa BRIS som har en stömlinje för

Idrottsledare, telefonnummer 077-44 000 42. Du kan också ringa och prata med socialtjänsten i den aktuella kommunen.

Rekrytering och anställning

Vi verkar för att genomföra en rekrytering som hittar den bäst lämpade utifrån kompetens. Vi ska inte diskriminera genom att tolka kompetens olika beroende på kön, identitet, ålder, hudfärg, etnicitet, funktionssätt med mera. Våra föreställningar sätter hinder för att alltid kunna se och bedöma kompetensen utan att diskriminera.

Vid anställning och/eller rekrytering till tjänst på kansliet eller uppdrag som coach/tränare skall alltid en referenstagning ske som matchar kravprofilen för den tilltänkta tjänsten/uppdraget.

Relationer

Relationer mellan två individer, där en part är i beroendeställning i förhållande till den andra parten, är inte acceptabla inom föreningens verksamhet. Grundregeln är att personen som har formell makt lämnar sitt uppdrag.

Relationen mellan ledare och aktiv inom idrottsrörelsen karaktäriseras av en ojämn maktrelation. En olämplig relation ställer både den aktiva och dess lagkamrater i en mycket svår position där ifrågasättande av exempelvis uttagningar och speltid blir oundvikliga. Det finns även en risk att den aktiva upplever en press att ingå i en relation med person i ledarställning av liknande orsaker.

Ledare och andra med uppdrag inom föreningen ska inte ha kontakt med spelare under 18 år i privata sociala medier. Gällande spelare, medarbetare eller personal över 18 år, ska tränare/chef/förtroendevald förhålla sig till kontakter via sociala medier med försiktighet och gott omdöme. I alla fall där det är möjligt ska grupp-chattar och grupp-mejl användas för att undvika enskild kontakt. Denna transparens är till för både ledares och aktivas trygghet.

Utvecklingssamtal och liknande för spelare under 18 år som behöver kommuniceras på individnivå, ska ske med minst två ledare/coacher och/eller målsman närvarande. För spelare över 18 år kan kommunikation ske individuellt utan närvaro av andra vuxna. Men även för spelare över 18 år ska försiktighet i formerna för kommunikation beaktas.

Skulle det komma till föreningens kännedom att en relation inletts/pågår, och berörd person i maktposition inte har informerat om detta, är det en överträdelse mot föreningens uppförandekod. I de fallen kommer tränare/chef/förtroendevald omedelbart att få lämna sitt uppdrag inom föreningen.

Föreningen polisanmäler alla indikationer gällande brott mot svensk lagstiftning och stänger automatiskt av person, där anmälan finns, under tiden för utredning.

Sexuella kränkningar, trakasserier och övergrepp

Sexuella kränkningar och trakasserier kan yttra sig på olika sätt; fysiskt, verbalt eller icke-verbalt. Det kan vara fråga om t ex oönskad fysisk kontakt såsom onödig beröring av en annans kropp, ovälkomna förslag eller påtryckningar, oönskad visning av pornografiska bilder och texter, visslingar, skämt, blickar eller gester som är anstötliga. Det kan också vara annat uppträdande eller yttranden som svärta ner eller förlöjliga en individ på grund av dennes kön eller sexuella läggning.

Det viktigaste kännetecknet för trakasserier är att de är oönskade av den som utsätts för dem. Och det är den utsattes upplevelse som är det väsentliga, inte vilket uppsåt som den som utsatt någon har.

Om du skulle bli kontaktad av en spelare, ledare, förtroendevald eller personal som säger att han/hon har blivit sexuellt trakasserad av en annan person inom ramen för föreningens verksamhet, ska den verksamhetsansvarige (klubbdirektör eller motsvarande) eller föreningens styrelse genast underrättas. Därefter följs RF:s handlingsplan för Trygg idrott⁷.

⁷ <https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/policies/policy-och-handlingsplan-mot-sexuella-trakasserier.pdf?w=900&h=900>

Sexuella övergrepp är benämningen av sexuella handlingar där någon eller några går över gränsen och kränker en annan person på ett sexuellt sätt.

Alla har rätt att bestämma över sin egen kropp och sin egen sexualitet. Alla sexuella övergrepp ska polisanmälas.

Undvik att hamna ensam med en spelare i ett enskilt rum och försök att alltid vara två vuxna när ni går in i ett omklädningsrum/behandlingsrum. På läger och resor där ledare sover i samma rum som barnen/ungdomarna, måste det alltid vara minst två vuxna med, gärna en man och en kvinna.

Brott ska alltid anmälas till polisen, så att dessa hanteras inom ramen för svensk lagstiftning.

Om du skulle bli kontaktad av en spelare, ledare, förtroendevald eller personal som säger att den har blivit utsatt för ett sexuellt övergrepp av en annan person inom ramen för föreningens verksamhet, ska den verksamhetsansvarige (klubbdirektör eller motsvarande) eller föreningens styrelse kontaktas, och misstanke om brott anmälas.

Trafiksäkerhet

Det finns tillfällen när du som spelare, förtroendevald, ledare, funktionär, uppdrags-/eller tillsvidareanställd agerar chaufför i samband med föreningens verksamhet. Eftersom du då har ansvar för fler än bara dig själv, är det extremt viktigt att du och dina passagerare använder bilbälte samt förankrar bagaget väl så att det inte förvärrar skadorna om det skulle uppstå en krock. Bilen ska vara besiktigad, och vid vinterunderlag ska bilen ha rätt typ av däck.

Självfallet ska du som chaufför vara helt nykter och till punkt och pricka följa Trafiklagstiftningen. Tänk på att alkoholintag samt sömnbrist kvällen innan kan påverka din lämplighet som chaufför dagen efter. Du ska heller inte köra om du är så trött att det finns en risk att du somnar vid ratten.

Revision av uppförandekod

Föreningen ska kontinuerligt se över formuleringar och eventuellt göra uppdateringar av rådande uppförandekod. Revidering av uppförandekoden ska ske minst vartannat år.

Jag har tagit del av ovanstående uppförandekod (version: _____) och förbinder mig att efter bästa förmåga följa densamma.

..... den

.....

Namnteckning

.....

Namnförtydligande

.....

Personnummer

Det undertecknade dokumentet ska lämnas till föreningens verksamhetsansvarige
(klubbdirektör, styrelseordförande eller annan utsedd person)